

Beantwoording formele formatievraag aan BZ over Europees geld naar ontwikkelingssamenwerking – 19 december 2025

1. *Kunt u mij een overzicht geven van de middelen die via Europa worden besteed aan ontwikkelingssamenwerking, ook in de vorm van bijdragen aan verdragen en andere initiatieven (bijvoorbeeld het Post-Cotonou Verdrag en het Global Gateway initiatief).*

Middelen vanuit Nederland

De middelen die via de Europese Unie worden besteed aan ontwikkelingssamenwerking (ODA¹) worden gefinancierd uit het Europees ontwikkelingsfonds (EOF) en uit het Meerjarig Financieel Kader (MFK).² Het EOF is apart zichtbaar op de BZ-begroting (art. 3.2). Dit instrument loopt af. Daarna loopt deze financiering uitsluitend via het MFK. De andere verdragen en initiatieven die genoemd worden, worden gefinancierd vanuit het MFK (met name via het instrument NDICI).

Voor de ODA-bijdragen vanuit het MFK hanteert Nederland een ODA-toerekening van de Nederlandse EU-afdrachten. Om de stabiliteit en doelmatigheid van de begroting te vergroten, is hiervoor een vast bedrag per jaar afgesproken. Bij de Voorjaarsnota 2025 heeft dit kabinet het percentage van de EU-afdrachten dat toegerekend kan worden aan ODA geactualiseerd. De toerekening bedraagt 924 miljoen euro per jaar.

Begroting BZ (in EUR mln.)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
ODA-toerekening MFK	924	924	924	924	924	924
EOF	71	39	34	41	41	41

Inzet vanuit EU

De ODA-uitgaven vanuit de EU fluctueren per jaar. In 2024, het meest recente jaar waarvoor realisatiecijfers beschikbaar zijn, bedroegen de totale EU-externe ODA-uitgaven 20,467 miljard euro. Dit bedrag is inclusief het Europees Ontwikkelingsfonds (1,294 miljard euro in 2024).³

Een deel van deze middelen komt terecht bij Nederlandse bedrijven, kennisinstellingen, financiële instellingen, NGO's en andere partijen. Dit gaat zowel via EU Delegated Cooperation als direct waarbij Nederlandse NGOs, kennisinstellingen en bedrijven direct geld van de EU ontvangen om uitvoering te geven aan het EU beleid. Voor het huidige MFK gaat het om cumulatief ca. 1.100 contracten met een geschatte waarde van 1,4 miljard euro aan grants/scheningen. Ook staat de EU garant voor Nederlandse financiële instellingen die daardoor voor ruim 1,8 miljard euro aan garanties kunnen afgeven en financiële ondersteuning ontvangen voor technische assistentie. Verwachting is dat deze bedragen stijgen als voorstellen van Nederlandse partijen in de pijplijn worden goedgekeurd.

2. *Kunt u mij aanvullend een overzicht geven van de middelen die Europa, namens de lidstaten, bijdraagt aan internationale organisaties.*

¹ Official Development Assistance volgens de criteria van OESO-DAC.

² Exclusief steun aan Oekraïne buiten het MFK. Dit is niet structureel geraamd.

³ Europese Commissie, Jaarlijkse rapportage over de implementatie van EU-externe instrumenten in 2024, Staff working document, pagina 208, tabel 3B.

De EU draagt bij aan internationale organisaties via het MFK. Binnen het MFK bedroeg de bijdrage aan internationale organisaties via de instrumenten voor Extern Optreden in 2024 5,238 miljard euro.⁴ Hieronder vindt u een uitsplitsing van de ontvangende organisaties.

	Bijdrage 2024 (miljoen euro)
World Food Programme (WFP)	481
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)	477
United Nations Children's Fund (UNICEF)	476
European Investment Bank (EIB)	444
International Organization for Migration (IOM)	427
United Nations Development Programme (UNDP)	326
United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)	297
United Nations Organisation (UN)	269
International Bank for Reconstruction and Development (IBRD)	261
Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO)	186
Others	1.594
Totaal	5.238

⁴ Europese Commissie, Jaarlijkse rapportage over de implementatie van EU-externe instrumenten in 2024, Staff working document, pagina 300, tabel 19III.